

LIČNO ISKUSTVO I NJEGOVE ZAMKE, MEMORIJA I SEĆANJE

Jovana Brkljač 28/2022
Ana Vidaković 129/2022
Anastasija Mandić 240/2022
Anđela Milanković 74/2022
David Ćuruvija 19/2022
Ivan Vlahović 266/2021
Jovan Mijačlović 213/2022
Marina Vračarić 26/2022
Teodora Maksimović 215/2022

Svedočenje

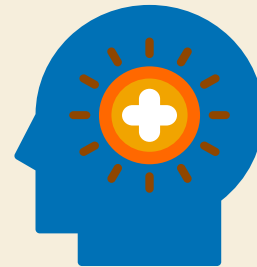
- Pouzdanost svedočenja je **praktično ravna nuli!**
- **Neobjektivnost svedoka**, koja može biti posledica više stvari:

obmana čula
(svetlosne mrlje kao NLO)

svedok koji je žrtva obmane

prirodni fenomen koji je
svedoku nepoznat
(bio-atrakcija)

Bio-atrakcija

Ovaj fenomen dolazi iz izvesnih delova mozga (epifize,...) koji, kada se aktiviraju daju permanentno elektromagnetno zračenje... Izvršili smo seriju eksperimenata u saradnji sa Institutom za neurohirurgiju Burdenko Odseka za teorijske probleme Ruske akademije nauka...

LA PLUS ATTACHANTE DES FEMMES

Bio-atrakcija

Elle s'appelle Kristina Zheva, elle est Bulgare mais vit en Afrique du Sud, et elle a la particularité si vraie, si incroyable, d'attirer à elle, comme un aimant, tout le monde. Tous les articles contenant sur ses, ses médecins qui se sont penchés sur son cas ne trouvent aucune explication à ce phénomène, mais il est clair que Kristina est une femme particulièrement attachante. Mais... un bon conseil : si vous avez un amour artificiel ou une prothèse, n'ayez pas peur.

Activate V
Go to Setting

Zajedničko na slikama?

- stranac iz daleke i nepoznate zemlje
- naučnici su proverili (iz dalekog instituta) Autoritet!
- ilustrovano fotografijama
- svi gvozdeni objekti su na goloj koži
- teški i dugački delovi su okrenuti na dole
- Ali magnet deluje i kroz tkaninu, a magnetno polje raspoređuje na slučajan način...

A kod nas?

- utorak 1.03.2011. | 18:16
- Dečak-magnet iz Vlasotinca
- Izvor: B92
- Vlasotince – Sedmogodišnji Bogdan Ivković iz Vlasotinca ima neverovatnu sposobnost da na svoje telo, poput magneta, može da privuče i zalepi bilo koji predmet.
- Video: https://www.youtube.com/watch?v=faUJAgwV_c

Lekovito dete

- **Bogdan Ivković**, učenik prvog razreda, ni po čemu se ne razlikuje od druge dece osim što njegovo telo može da privuče bilo koji predmet.
- Na svoj grudni koš, pored metala, može da zalepi i staklo, keramiku, plastiku, čak i predmete koji su teški po nekoliko kilograma.
- Energijom koju poseduje izlečio je svoju majku od epilepsije, a komšiji je ispravio reumatični prst.
- Roditelji još ne znaju o kakvom je fenomenu reč, ali obećavaju da neće dozvoliti da mu ovaj „**talenat**“ pokvari detinjstvo.

Bogdan Ivkovic

Svedočenje

- Problemi samog svedoka

1

Lažne uspomene

pojava uspomene na događaj koji se nikada nije dogodio ili izmenjena uspomena na stvarni događaj

2

Pozitivna predstava o sebi samome

ljudska je tendencija da se stvari interpretiraju na način koji čoveku dodaje pozitivne vrednosti

razlogu se pribegava svesno sa namerom da se odagnaju neprijatni detalji ili razlozi

3

Kognitivna disonanca

odnosi se na stanje kada osoba ima jedne ideje, stavove i uverenja, a postupa u suprotnosti sa njima

predstavlja unutrašnji konflikt i traženje izgovora dok se konflikt ne reši

Lažne uspomene i sećanje

- Elizabeth F. Loftus (1944 -), psiholog - bavi se istraživanjem memorije i sećanja
- Ispitanicima je prikazala saobraćajnu nesreću:
 - Pola njih je dobilo lažnu informaciju o događaju: stop znak koji su videli je znak prava prvenstva.
 - Druga polovina nije dobila ove podatke.
 - Na kraju, kada se od ispitanika traži da se sete onoga što su videli, sećanje većeg broja ispitanika prve grupe je da je postojao znak prava prvenstva, dok je značajan deo druge grupe odgovorio tačno.
- Da li to znači da se sećanje može „**umetnuti**“, odnosno izmeniti?
- Odgovor je **DA**.

Experiment

- Pokušajte da se setite kako ste jutros izgledali dok ste doručkovali. **Kako je izgledalo vaše okruženje?**
- Velike su šanse da vidite scenu iz perspektive **nekoga ko je gleda**, kao da vi gledate sebe na televiziji.
- Ovo sećanje **nije ispravno**, jer smo verovatno jedino videli svoje ruke ili tanjir ispred sebe. Naš mozak konstruiše sve ostalo, uključujući i prikaz scene iz perspektive.

Kognitivna disonanca

- **Fridrih Niče (1844 - 1900)**
 - Moje sećanje kaže – „uradio sam to.“
 - Moj ponos kaže – „nisi mogao da uradiš to.“
 - Moj ponos ne popušta
 - Moje sećanje popušta

Kognitivna disonanca

- **Kognitivna disonanca** je pojam iz psihologije i odnosi se na stanje kada osoba ima jedne ideje, stavove ili uverenja, a **postupa u suprotnosti sa njima**, ili kada osoba ima određena uverenja, a sve činjenice su u suprotnosti sa tim uverenjima.
- Tada se javlja nelagoda, stres. Prema teoriji kognitivne disonance, osoba (nesvesno) pronalazi način da se izbori sa stresom, umanjujući značaj situacije, ideja, stavova i slično...

Kognitivna disonanca - primeri

- „Protivnik sam surovosti nad životinjama ali volim koridu.“
- **Odbrana promenom teme:**
 - „Korida je veština, umetnost i to sa jakim simboličkim značenjem.“
- **Relativizacija – da bi se prikrila surovost:**
 - „Korida nije klanica, već prava borba gde svako ima svoju šansu.“

Kognitivna disonanca - primeri

- Pušači i njihovi izgovori:
 - Funkcionalan pristup:
 - „Pušenje me smiruje kada sam pod stresom.“
 - „Pušenje mi pomaže da se bolje koncentrišem.“
 - Smanjivanje, redukcija – dodavanje elemenata u korist jedne od opcija ili prikrivanje ili zataškavanje pojedinih elemenata:
 - „Medicinske tvrdnje da je pušenje štetno su preterane.“
 - „Mora se umreti od nečega, zašto ne uživati i pušiti cigare?“
 - „Pušenje nije ništa opasnije od drugih opasnih aktivnosti koje ljudi rade.“

Forerov efekat

- Četrdesetih godina dvadesetog veka Forer sprovodi značajan eksperiment.
- Studenti su išli na test ličnosti tako što su odgovarali na 13 postavljenih pitanja, čiji rezultat su potom ocenjivali od 1 do 5.
- Eksperiment je poznat po tome što se više puta izvodio a svaki put prosečna ocena studenata je iznosila 4.2.
- Svima je dat potpuno isti opis ličnosti. Dobijen je kombinovanjem različitih rečenica iz horoskopa u dnevnim novinama.

Pitanja na testu ličnosti

- 1. Imate veliku potrebu da vas drugi ljudi vole i da vam se dive.
- 2. Imate tendenciju da budete kritični prema sebi.
- 3. Imate veliki deo neiskorišćenog kapaciteta koji niste iskoristili u svoju korist.
- 4. Iako imate neke slabosti ličnosti, generalno ste u mogućnosti da ih nadoknadite.
- 5. Vaše seksualno prilagođavanje predstavljalo vam je probleme.
- 6. Spolja ste disciplinovani i samokontrolisani, a iznutra ste skloni da budete zabrinuti i nesigurni.
- 7. Ponekad imate ozbiljne sumnje da li ste doneli pravu odluku ili uradili pravu stvar.

Pitanja na testu ličnosti

- 8. Više volite određenu količinu promena i raznolikosti i postajete nezadovoljni kada ste opterećeni ograničenjima.
- 9. Ponosite se kao nezavisni mislilac i ne prihvatate tuđe izjave bez zadovoljavajućeg dokaza.
- 10. Smatrate da nije mudro biti previše iskren u otkrivanju sebe drugima.
- 11. Ponekad ste ekstrovertni, ljubazni, druželjubivi, dok ste ponekad introvertni, oprezni, rezervisani.
- 12. Neke od vaših težnji su prilično nerealne.
- 13. Sigurnost je jedan od vaših glavnih ciljeva u životu.

Barnumov efekat

- **Barnumov efekat (Forerov efekat) je naša tendencija da prihvatimo nejasne i opšte opise i analize koji bi se mogle odnositi na bilo koga kao specifične i značajne za nas same.**

Barnumov efekt

- Barnumov efekt se često zlorabljava kroz horoskop, gledanje u šolju i dlan, tarot...

Pigmalion efekat (efekat autosugestije)

- Efekat dobija naziv po grčkom mitu o kralju Pigmalionu.
- Ova tema je takođe ispitivana u delu Bernanda Šoa pod nazivom „Pigmalion“.
- Efekat se bavi objašnjavanjem na koji način naša očekivanja mogu imati veliku ulogu u definisanju drugih.

Primeri

- Najpoznatiji primer je eksperiment izveden 1968. po imenu „Pigmalion u učionici“.

Milgramov eksperiment

(Pogrešno postupanje zbog slepog prihvatanja autoriteta)

- Izveden je eksperiment na Jeju 1960. godine.
- Učestvovala su dve osobe od kojih je jedna učila reči koje bi je potom ispitivali. U ruci bi držao katodu i svaki put kada bi pogrešio bi ga udarila struja.
- Druga osoba je imala zadatak da kontroliše napon struje. Pri svakoj novoj greški napon bi morao da se povećava za 15 volti. Maksimum je 450 volti.

Milgramov eksperiment

(Pogrešno postupanje zbog slepog prihvatanja autoriteta)

- Od svih ispitanika 63% bi nastavilo do kraja i maksimalne jačine samo iz razloga što im je vođa eksperimenta govorio da treba da nastave.

Milgramov eksperiment

(Pogrešno postupanje zbog slepog prihvatanja autoriteta)

- **Zaključak je da se uvek treba prvo zapitati da li je naredba koju dobijamo od autoriteta opravdana da bi se ispunila.**

Ešov eksperiment

(Pogrešno postupanje koje omogućava konformizam)

- Ispitanik je u sobi sa 9 ljudi. Pokazane su im karte i potrebno je da odgovore na neko jednostavno pitanje u vezi karata. Ispitanik odgovara poslednji.
- Namerno svi pre ispitanika odgovaraju pogrešno.
- Od svih ispitanika čak 75% će takođe reći pogrešno.

Ilustracija eksperimenta

Ešov zaključak

- Konformizam je opasan i uvek se mora misliti svojom glavom.
- Teško je, i ponekad neprijatno, ali neizostavno.

Hjumov maksimum

- Dejvid Hjum (1711-1776) je bio škotski filozof.
- Prema Hjumu, čudo predstavlja kršenje zakona prirode koji se onda pripisuje čudotvornim moćima i slično.
- Naše poverenje u zakone prirode je često pogrešivo jer je zasnovano je na iskustvu, kao i svedočanstvo o čudu.

Hjumov maksimum

- Ono što moramo uporediti su odgovarajuće verovatnoće dva događaja:
 - 1. verovatnoća da je zaista došlo do kršenja zakona prirode
 - 2. verovatnoća da svedok (ili neko od ljudi koji prenose informacije) pogreši ili pokušava da nas prevari
- Čim se postavi problem na ovaj način, što je ispravan način zaključujemo da je druga hipoteza verovatnija.

Karl Sagan

- Karl Sagan (1934-1996) je ameriški astrofizikar.
- „Izvanredna tvrdenja zahtevaju izvanredne dokaze.“

HVALA NA PAŽNJI !